

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

„Vinogradniško društvo.“

I.

Finančno ministrstvo je, kakor smo v soboto pojasnili, znižalo „vinogradniškemu društvu“ naloženo globo od 1000 kron na 200 kron. To nam daje povod, da o znanem tihotapstvu tega društva še jedenkrat izpregovorimo, ker po naši sodbi je postopanje finančnega ministrstva nedopustno in graje vredno.

„Vinogradniško društvo“ ima na Glincah gostilno in založno klet. Ta založna klet ni od gostilne oddaljena 1896 metrov, a vzlic temu je užitninski zakup to klet pogodil, kakor bi bila vsaj 1896 metrov od gostilne oddaljena.

Iz te založniške kleti je „vinogradniško društvo“ točilo dan na dan, povsem „gewerbsmässig“ vino čez ulico, ne da bi bilo to užitninskemu zakupu naznanilo, in ne da bi bilo od iztočenega vina plačalo zakonito užitnino. Konstatiralo se je, da se je samo v dveh mesecih pred razkritjem tega tihotapstva na ta način iztočilo in užitnini odtegnilo vsaj 14 hektolitrov, v kleti pa se je našlo načetih posod, ki so držale 242 hektolitrov.

To je tisto tihotapstvo, radi katerega se je začelo dohodarstvenosodno postopanje proti „Vinogradniškemu društvu“.

Posebno obtežljivo pri tem tihotapstvu je, da je „Vinogradniško društvo“ iz svoje gostilne jemalo izpraznjene boletirane steklenice — to so take, na katerih je bilo znamenje, da se je od njih plačalo užitnino — jih skrivaj napolnjevalo in zopet spravljalo v gostilno, seveda ne da bi od tega plačalo dac. Reklamo, da je to obtežljiva okolnost, dasi so juristi mnenja, da je to prav za prav dejanje, katero se mora kaznovati po § 197. kazenskega zakona, in pravijo, da bi dohodarstveno sodišče moraloto slučaj naznaniti kazenskemu sodišču, ker mu je to v zakonu izrečno predpisano.

Društvo si glede založne kleti ni izgovorilo lahke kontrole; klet sploh ni bila pod

kontrolo, in zato veljajo za kaznovanje storjenega tihotapstva določbe stroge kontrole.

To tihotapstvo se je praviloma naznanilo pristojnemu finančnemu oblastvu. Tu pa se je nekaj zgodilo, česar ne umejemo, in kar po naši sodbi ni pravilno.

Glasom dohodarstvenega kazenskega zakona sme stranka, ki je grešila zoper predpise užitninskega zakona, prositi, da se proti plačilu gotove svote odneha od pravnega postopanja proti njej. Taki prošnji ugoditi ali odbiti, je za kranjsko deželo kompetentno jedino finančno ravateljstvo v Ljubljani. Tudi „Vinogradniško društvo“ je prosilo za odnehanje od pravnega postopanja, in finančno ravateljstvo mu je naznanilo, pod katerimi pogoji je pripravljeno odnehati. Društvo je torej imelo pogoje sprejeti ali jih odkloniti. A kaj se je zgodilo?

Vsa zadeva je prišla nakrat k finančnemu ministrstvu, dasi so po § 838. alineja 2. doh. kaz. zakona pritožbe in prošnje glede odnehanja od pravnega postopanja nedopustne. Nam ne gre v glavo, kako je sploh prišla ta stvar v finančno ministrstvo, še manj pa, kako se je moglo ministrstvo vmešati v zadevo, ki spada izključno samo v kompetenco dohodarstvenega sodišča prve instance.

Dohodarstveno sodišče je dovolilo „Vinogr. društvu“ odnehanje od pravnega postopanja, če iz lastnega nagiba ali vsled naročila finančnega ministrstva, tega seveda ne moremo vedeti. Zgodilo se pa je to s pogojem, da plača „Vinogradniško društvo“ 1000 K globe in 2134 K 79 vin. užitnine.

Po našem prepričanju to ni bilo pravilno, zakaj zakon določa, da se sme od pravnega postopanja odnehati samo tedaj, če se pri dotičnem slučaju ni pripetilo ničesar tega, kar navaja § 545 doh. kaz. zakona. V slučaju „Vinogradniškega društva“ se je pa nekaj takega pripetilo; društvo je namreč iz svoje gostilne jemalo boletirane steklenice in jih skrivaj napolnjevalo. Finančna oblast že samo zaradi tega ne bi bila smela odnehati od pravnega postopanja.

Toda za to, da bi finančna oblast ne bila smela odnehati od pravnega postopanja, govori še druga okolnost. § 545. 4. a. pravi, da se prošnji za odnehanje od pravnega postopanja ne sme ugoditi, če se storjeni pregrešek ni popolnoma razkril. To velja za „Vinogradniško društvo“. Storjeno tihotapstvo se ni popolnoma razkrilo, to se pravi, ni se določno dognalo, kolikšen obseg je imelo storjeno tihotapstvo. Kaj je društvo delalo do časa, od katerega začne se je revidiralo njega manipulacije in našlo, da so kaznjive, to ni znano.

Tudi svota, katero je zahtevala finančna oblast za to, da odneha od pravnega postopanja, je veliko premajhna.

Založna klet „Vinogr. društva“ spada pod strogo kontrolo in bi se bila morala užitnina po § 265. doh. kaz. zak. odmeriti od cele zaloge vina, nahajajočega se v tej kleti. V tem slučaju bi bilo moralo „Vinogr. društvo“ plačati 7820 K 80 vin. užitnine in še kazen.

Finančna oblast pa je iz nam nerazumljivih razlogov in na nam nerazumljiv način našlo, da ima „Vinogr. društvo“ plačati samo 2134 K 79 vin. užitnine in le 1000 K globe, prav kakor bi bila finančna oblast mislila, da so podlaga za določitev globe tiste načete posode, ki so se pri razkritju zasatile, in ki drže 242 hktl.

Ti pomisleki, ki smo jih navedli v predstojenih vrstah, so tudi vplivali, da je deželni odbor odbil prošnjo „Vinogr. društva“, naj mu odpusti plačilo užitnine in globe, in si je torej lahko predstavljati, kako presenečenje je obudila vest, da je finančno ministrstvo, ki v tej zadevi ničesar nima govoriti, itak jako milo globo 1000 K znižalo na 200 K.

V Ljubljani, 11. marca.

Hrvati in Srbi v Dalmaciji.

Pri dopolnilnih deželnozborskih volitvah v Dalmaciji so doživeli Srbi, ki se teli radi bratijo z Italijani proti Hrvatom, občuten poraz. Hrvatje so jim namreč vzeli tri mandate, katere so imeli doslej Baljak, Smolaka in Petranović. Hrvatje napredujejo v Dalmaciji v zadnjem času naglo, kar

je s slovanskega in avstrijskega stališča pozdravljati. Novi hrvatski deželni poslanci so dr. Butić, odvetnik v Drnišu, Skelin, župan v Drnišu, in Mazzura, posestnik v Statu.

Dogodki v Macedoniji.

Število v Solunu zaprtih Bulgarov znaša že 2000! Vsak dan privlečejo orožniki in vojaki nekaj aretirancev iz njihovih krajev ter jih zapirajo v solunskih ječah. Turška pošta obtežuje vsako pismo, adresovano na Bulgare. Uprava avstrijske pošte v Solunu je dala turškim uradom seznam Bulgarov, ki dobivajo potom avstrijske pošte rekomandirane liste! Vsi naznanjenci so bili aretirani in zaprti. Mnogo jih je radi prestanih muk že umrlo! Pri prihodu vlakov prijemlje policija vsakega Bulgara, ki je došel od zunaj v Solun. Ko jih vodijo po ulicah v ječo, aretirance Turki, cigani in židje ometavajo s kamni. Nesrečne žrtve so polmrtve, še predno so privedene do trdnjave. Tam jih mečejo v gnusne in temne luknje, od koder ne pride menda nihče več na svetlo. Razmere so sila napete. Razburjenost med Bulgari v kneževini narašča. Bati se je, da bukne splošen ustanek, katerega skuša macedonski komite izzvati na vsak način, ter prisiliti Rusijo, da napravi diplomatsko ali z orožjem konec sedanjim neznosnim razmeram v Macedoniji in v Stari Srbiji. Tudi Avstro-Ogrska ne bo mogla gledati bližajočih se dogodkov s prekrizanimi rokami.

Vojna v Južni Afriki.

Kako ponehava bojevitost med Angliži, kažejo najbolj brzjavke o mirovnih pogajanjih med lordom Kitchenerjem in Botho. Te brzjavke polnijo predala angleških listov že od 24. m. m. Zanimivo je, da nihče ne ve prav povedati, kdaj se je vršil sestanek obeh najvišjih poveljnikov. Nekateri trdijo, da se je vršil 27. februarja, drugi pa, da se je Botha sešel 8. t. m. na topovem hribu pri Middelburgu. Kitchener je baje dovolil Bothi osem dni premirja, da se more posvetovati v drugimih burskimi poveljniki. Ako se je vršil sesta,

LISTEK.

Simon Jenko.

(II. zvezek. Uredil Engelbert Gangl, izdal in založil O. Fischer).

I.

Ono veliko vrzel, katera se je pojavila po smrti Prešernovi pa do nastopa pesnikov Dunajskega Zvona, izpolnjuje v slovenski liriki Simon Jenko. Tudi tedaj je sicer mrgolelo pesnikov, priznanih in nepriznanih — preko njih in njih imen zasukalo se je „časa kolo“ — in brez škode lahko rečemo danes: „Kdo bo še po njih poprašal, kdo se z njimi bo ponašal?“

Jenkovo ime in vsaj mnogo njegovih pesnij pa je ostalo nepozabljenih, žive še danes, in živele bodo tudi še naprej življenje, kakor je žive vsi pravi umotvorci.

Prvemu zvezku sledil je po preteku nekaj let drug, izdan po spretnejši roki nego je bila ona, ki nam je priredila prvi zvezek, poln težkih hib in pogrškov. V koliko je g. izdajatelj popravljaj, ne vem, ker so mi pesni, v tem zvezku natisnene, iz večine nepoznane, in je torej nemogoče primerjati brez originala. Nadejam pa se, da se je držal tega, kar nam veli v pred-

govoru, če tudi v salonskih izdejah ne zahtevam absolutne enakosti z originalom,

Jenko je povsem lirik, fino čuteč in misleč pesnik, brez vakega letanja za bogve kako globoko originalnostjo. Mehko nas objema njegova pesen, in vendar nas zanese s čudesno močjo v te priproste, komaj očrtane situacije. Kratkost posameznih poemov, ta velika prednost Jenkova pred drugimi pesniki slovenskimi, očara in priklupi nase bralca, katerega nikdar ne utruji. Priprosta, a mojstrsko označena scenerija, živost, (dramatika, bi dejal) njegovega pripovedovanja, besedni kolorit njegovih verzov, in fino poantovanje so izvestno prve vrline Jenkove muze.

Če tudi Jenko refleksi in razmišljanj ne ljubi, delalo bi se mu težko krivico, če bi se mu očitalo, da je slab psiholog, slab opazovalec, in da je površen. „Globok“ nikdar Jenko tudi ni hotel biti, bil je povsem tista prava Gorenjska duša, ki se — kakor se tudi čudno sliši, — globočih svojih čutov nekako sramuje, in — jih za vsako ceno raje prikriva, kakor da bi jih naravnost tujo izdal.

Pesni, iz katerih razjavi tu in tam kak molakord, se kažejo v svoji celoti vendar le veselo, celo nagajivo; in kjer bi moral pesnik povedati, kaj ga grize, kaj

mu greni življenje, postane raje prevesel, ali sarkastičen. Uprav ta „preveselost“, ki stoji v čudnem kontrastu n. pr. v prvi kitici izražene duševnega razpoloženja, pa izda koncem pesni pesnika, in daje bralcu sklepati na pravo čustveno življenje pesnikov.

Jasno je, da ima lahko vsak inteligenten človek dokaj izkušen iz življenja, katere je kritično premislil do dobrega, ne da bi to komu pripovedoval in razpravljaj o tem. V razgovoru z njim pripomni morda samo besedico, in natančno veš, pri čem si. Nekako tak je Jenko: svojih nazorov o življenji in svoje filozofije ne vsiljuje nikdar — a tu in tam kratek stavek, besedica same — pesnik ti se povedal, kaj je doživel, kaj misli. Posebno blagodejno pa dene še to, da Jenko nikdar ni mislil, kako bi nekaterim slov. kritikom ustregel in privlekel v svoje pesni vse ono, iz katerega le-ti ustvarijo takom let „pesnikov horizont“ — — pa naj se imenuje ta navlača še moralizovanje ali ideje ali kakor koli!

S tem pa ni rečeno, da ni v Jenkovih proizvodih idej — samo, hvala Bogu, ne silijo pri vsaki priliki naprej in ne vele: „tu smo, aló, glejte nas, občudujte nas kako smo globoko“. Idej je pri Jenku to-

liko, kolikor je bilo motivov, da je posegel po pisalu in napisal svoje verze, in kaj malo je v njem poezije, kjer bi skušal samo z besedo samo na sebi vplivati na čitalca.

In vendar je pri vsem tem do dobe zadnjih let Jenko najboljši ritmik slovenski. Njegovi verzi bero se gladko in prijetno, njegove mere prijajo ušesu, in ne uničijo z dolžino in ritmiko, kjer je treba še preje „pogrunatati“, kaj naj velja kot naglašeno, in kaj ne. Vsled te lehkote, te živahnosti svojega skladanja, valed priprostosti svojega besedila, jasnega določenega izražanja mislij in priprostosti v vezanji mislij (skoro sami glavni stavki!) pa se bliža Jenkova lirika tako močno narodni poeziji. Mnogo, dà, velika večina njegovih pesnij čita se kot pristno narodno blago, samo s to razliko, da ga valed izbrušene svoje forme še presega.

Motivi in predmeti Jenkovih pesmij vzeti so neposredno iz življenja, in pozna se jim, da jih je pesnik, kakor jih je upravljal naravnost uporabil zase. Brez dvombe veselo narave, gledal je pesnik tudi tako v svet — in veselost mu je pošla stoprv tedaj, kedar ga je življenje le pretežko pritiskalo k tlom. A nikjer ni molodovanja in tožbe iz njegovih ust — na

nek 27. februarja, potem bi bilo premirje poteklo že 6. t. m. in uspeh pogajanj — ničev, kajti vojna se nadaljuje. Da sta se pogajala ali da se pogajata Kitchener in Botha, pa je menda resnica, kajti lord Balfour, prvi angleški zakladni kancelar, vendar ne bo v toli važni stvari nalegal cele angleške zbornice. Balfour je tudi izjavil, da potankosti vlada še ne sme objaviti. Vzlic temu pa še ni jasno, ali se podaja Botha le za svojo vojsko ali v imenu vseh Burrov in vseh oddelkov. Angleški listi priznavajo, da je vlada pripravljena v svojih zahtevah odnehati ter da ponuja Burom čim najugodnejše pogoje. Dewet je menda res še vedno v Kaplandiji. Kruitinger je zavzel Pearston, ujel vso posadko ter zaplenil okoli 20 tisoč patron, mnogo konj in živil. Odpeljal je sodnika in poveljnika. 5. t. m. je naskočil Bur Scheeper s 300 možmi mesto Aberdeen, 6. t. m. pa so napadli Buri mesto Maraisburg, Delaray pa je 6. t. m. napadel Lichtenburg.

Izpred sodišča.

Gospod Josip Cilenšek, solicitor v Kozjem, podal je proti odgovornemu uredniku „Slovenca“ sledečo

Obtožnico.

Josip Cilenšek, solicitor v Kozjem, vložil proti Ivanu Rakovcu, odgovornemu uredniku „Slovenca“ v Ljubljani, sledečo obtožbo:

Ivan Rakovec, odgovorni urednik dnevnika „Slovenec“ v Ljubljani, je v št. 238. in 246. v dopisih „Iz kozjega okraja“, začel s „Po naključju“ in nehal s „našem okraju“ ter „Kdor do zdaj ni verjel“ in „ta le naj voli Žičkarja“, in sicer z besedami: „Obžalujemo razpor, ali s takimi ljudmi, ki po gostilnah svoje bogotajstvo zagovarjajo, ne moremo hoditi. Hvala Bogu, da so to pri nas osamljenci, ker lahko jih preštejemo na prste jedne roke. Drugi hujšak zoper duhovščino je oni elegantni mož, ki je sin vrlega in poštenega slovenskega očeta blizo saleške doline doma. Tretji je brat nekega duhovnika v lavantinski vladikovini, kateri se ve, da mora takoplesati, kakor piska njegov „šef“, drugače — s trebuchom za kruhom.“ Pozivljamo javno te tri gospode, naj se izjavijo, če jim je kateri duhovnik kedaj kaj žalega storil od onega časa, kar so v našem okraju. Vere jim nihče usiljeval ne bo, a če je oni nimajo, naj pri miru pustijo verne ljudi, kakoršni so gotovo v našem okraju —“ ter: „Ko se naš junak javno ponaša s svojim brezverstvom, so klerikalci kmalu tako dobri, da to pograbi in med svet zanesejo. Priče, ki na lastna ušesa slišijo javno spoznavanje liberalne stranke, kako si upate o tem govoriti ali pisati, ne veste-li, da ste tako s klerikalci vred najostudnejši lažnjivci! Kako morete iz besed liberalnega doktorja in njegovega pisarja sklepati na njuno notranje mišljenje, ko pa liberalci v svoji čudoviti ponižnosti sam

sebi ne upa verjeti?“ — obdolžil Josipa Cilenška po nanj nanašajočih se znakih, da po gostilnah svoje bogotajstvo zagovarja in sa javno ponaša s svojim brezverstvom, in da kot brezverec vernih ljudi v miru ne pusti, torej zaničljivih in nečastnih lastnosti in mišljenja. Stori je tedaj pregrešek po §§ 7., 488. in 491. kaz. zak., kaznjiv po § 493. kaz. zak.

Predlaga se odreditev glavne obravnave pred c. kr. deželnim kot porotnim sodiščem v Ljubljani, in zaslišanje prič dr. Frana Pikla, odvetnika v Kozjem, Marka Tomažiča, župnika na Pilštanju, okraj Kozje in dr. Frana Jankoviča, zdravnika v Kozjem.

Razlogi.

Obtoženčeva krivda dognana je z v (in ?) priloženima številčkama 238. in 246. v Ljubljani izhajajočega dnevnika „Slovenec“, kateremu je obtoženec odgovorni urednik. Inkriminirani odstavki v obtožbi navedenih dopisov dolžijo obtožitelja neprikrito bogotajstva in brezverstva ter javnega zagovarjanja tega mišljenja in razširjanja brezverskih idej med vernim ljudstvom.

Obtožitelj sicer v omenjenih dopisih imenoma ni označen, a sledeče besede teh dopisov dokazujejo, da se razven dveh drugih oseb tudi zasebni obtožitelj dolži brezverstva in bogotajstva, kajti prvi dopis našteva tri osebe, o katerih pravi, da po gostilnah svoje bogotajstvo zagovarjajo, da so pri nas osamljenci, in govori o prvem, drugem in tretjem hujšaku zoper duhovščino. O tretjem pravi, da je brat nekega duhovnika v lavantinski vladikovini, kateri seve mora tako plesati, kakor piska njegov „šef“, drugače — s trebuchom za kruhom“. Ta tretja oseba pa je zasebni obtožitelj, kajti le ta med vsemi tremi napadenimi osebami ima duhovnika za brata, in le on ima, kakor dopis pravi, „šefa“. Ta „šef“ je v tem dopisu kot prvi hujšak označen odvetnik dr. Fran Pikel, ker samo ta je lansko leto, kakor dopis pravi, v Kozje prišel, in v pisarni tega odvetnika je nastavljen zasebni obtožitelj in tretji hujšak. Tudi v drugem dopisu v št. 246. „Slovenca“ se dolži zasebnega obtožitelja bogotajstva in brezverstva. — To dokazujejo besede: „Podpira ga (sc. jezičnega dohtarja) v tem velikodušnem delu njegov ženialni pisar“, in pa dalje besede: „Kakor morete iz besed liberalnega dohtarja in njegovega pisarja ...“ Ta „pisar“ je zopet le zasebni obtožitelj, kajti tisti „jezični dohtar“, o katerem dopis pravi, da je „prišel pred par leti v Kozje“, je odvetnik dr. Fran Pikel, in v tega pisarni je v službi zasebni obtožitelj. Vse te dejanske povedbe potrdijo tudi sledeče priče: 1. dr. Fr. Pikel, 2. Marko Tomažič, 3. dr. Fr. Jankovič; te priče potrdijo tudi, da so, ko so prečitale inkriminirana dopisa, dobile utis in takoj vedele in izjavile, da v teh dopisih omenjeni „tretji hujšak“ in „pisar“ ni nikdo drugi, kakor zasebni obtožitelj.

Obtožba je torej utemeljena.

Kozje, 6. novembra 1900.

Josip Cilenšek.

sto in sto mestih pridobi si zopet moč njegov veseli, lahkoživi temperament, in se izlije s tem večjo veselostjo, da se, dejal bi, odškoduje za oni trenotek, ko je moral priznati, da življenje le ni tako lepo, kakor se nam zdi.

V tem smislu je Jenko tudi humorist — in če velja kdaj izrek, da je „humor ono, kar se med solzami smeje“ — tedaj velja to gotovo za našega pesnika. A tudi inace je dovtipen, šaliv, nagajiv, poreden, šegav, in celo kjer postane satiričen, ne rani nikjer z ostrostjo sarkazma.

Večina Jenkovih pesnij je ljubavna in njegova ljubezen prava „fantovska“, brezskrbna, vesela; ljubi svoje dekle, a samo nanjo se ne naveša, češčenja svojih ljubimk ne pozna, ravnopravnega se čuti tudi za časa ljubezni, in ne poklekne pred njimi. Kratko malo: Jenko ljubi po svoje — šali se, ljubimkuje, celo huduje se in žaluje za nezvesto ljubico — končno pa si poišče drugo ali seže po kozarcu vina. Globoka torej ni ta ljubezen njegova, tudi ne posebno zvesta in dolgotrajna — in še tam, kjer toži pesnik, — se mi vidi, da jo končno le brez posebne težkoče pozablja.

Jenko spravlja v svoje pesni časih kaj gladke situacije, kjer bi se manj okreten pisec prav lahko spodrnil — Jenko pa ve najti mojstrski meje, in frivalnosti ali trivialnosti mu ne gre očitati

Vse poezije njegove pa preveča čudna svežost, prav kakor bi imeli pred seboj šopek izbranih dišečih cvetic, na katerih se leskeče še gozdnega vonja nasičena rosa v pomladnem jutru. Jenko je v mnogem oziru pravi „Freilichtdichter“.

Gangl je priredil Jenkovim poezijam napise, kar je že v praktičnem uziru umestno, posebno pa za izdajo, kakor je ta. Pesnim slede basni, iz večine znane vsebine v res mojstrski obliki, in izvrstno zastavljenih poantah. Za temi pridejo „Voščila“, katera se bero gladko in imajo seveda bolj, kakor se meni vidi, intimen značaj. Ker ne vem, katere proizvode je mislil spraviti pesnik v javnost, in če sploh, je tem težje govoriti o zadevi. Izvestno bi bilo škoda, če bi rokopis ne bil zagledal belega dne, nepoznat bi ostal marsikak biser, naj omenim n. pr. le pesnij na str. 7, 25, 29, 48, 59 in 62. Kot najboljše pa imam drobno pesnico na str. 22. — „Pod gradom“ — akopram vem, da najde to mnenje pri mnogih odločen odpor.

Resnica pa je tudi, da bi bilo lahko izostalo nekaj strani teh pesnic — renomeju pesnika le na korist. Malo večja rigoroznost v izbiranju pesmi 2. zvezku nikakor ne bi bila škodila.

Dr. Robida.

Vašega tega vrčila se je dne 9. marca 1901 porotna rasprava. Na isti sklenila se je nastopna

poravnava:

1. List „Slovenec“ v Ljubljani prinesli mora v sobotni številki 16. marca 1901 na prvi strani z debelimi črkami sledečo izjavo:

„Podpisano uredništvo obžaluje in preklicuje vse v št. 238 in 246 l. 1900 v „Slovencu“ priobčena, g. Josipa Cilenška, solicitorja v Kozjem, tikajoča se razžaljenja ter izjavlja, da so bila očitavanja bogotajstva in brezverstva kriva, neresnična, in da so ta očitavanja le vsled nepoznanja razmer prišla v list, ker se je uredništvo pri tem zanašalo na resnicoljubnost svojega dopisnika.“

2. Uredništvo „Slovenca“, oziroma podpisani interesentje dajo popolno garancijo, da odpade g. dr. Fran Jankovič, zdravnik v Kozjem, od svoje pri c. kr. okrajnem sodišču v Celju proti g. Josipu Cilenšku vložene obtožbe radi žaljenja časti in poštenja, pri čemur g. Josip Cilenšek jedino le to koncedira, da bo pri listu „Domovina“ v Celju izposloval sledečo uredništvu izjavo:

„Podpisano uredništvo izjavlja, da v listu št. 100 z dne 21. decembra 1900 ni imelo namena, s svojim dopisom očitati g. dru. Franu Jankoviču, da bi bil on svojo častno besedo v dotični aferi prelomil.“

3. Ravno tako se zavežejo podpisani interesentje obtožene stranke, da odstopijo g. župnik Marko Tomažič iz Pilštajna in njegovi trije sotožitelji od tožbe radi žaljenja časti in poštenja, katero so naperili proti g. dru. Franu Piklu, odvetniku v Kozjem, pri c. kr. okrajnem sodišču v Brežicah.

4. Stroške, kateri so v zadevah pod 2/ in 3/ narasli, plačati imajo ondi navedeni g. obtožitelji ter ob enem povrniti g. Josipu Cilenšku za njegovo pot kot ob dolžencu v Celje za zaslišanje znesek 40 K — dočim g. dr. Pikel ad 3/ ne zahteva nobenih stroškov.

5. Gg. dr. Fran Jankovič in Marko Tomažič vzameta to na znanje in se obvezeta to izvršiti.

6. Tožena stranka današnje obravnave, t. j. uredništvo časopisa „Slovenec“ in pa odgovorni urednik g. Ivan Rakovec se zavežeta in solidum plačati vse v tej kazenski pravdi narasle stroške, in sicer stroške zastopnika dra. Josipa Kušarja evenaturno po sodni odmeri, stroške zasebnega obtožitelja g. Josipa Cilenšek po 60 K — stroške priče g. dra. Fr. Pikla pa v znesku 100 K, — glede vseh ostalih prič naj se obtoženo uredništvo „Slovenca“, oziroma g. Ivan Rakovec z njimi poravna, če se pa to ne zgodi, pa ima toženo uredništvo „Slovenca“ plačati dotične pristojbine, kakor jih bode sodišče odmerilo. Ravno tako trpi toženo uredništvo sodne stroške.

7. Toženo uredništvo časopisa „Slovenec“, oziroma njega izdajatelj plačati ima 50 K na korist ubožnega zaklada v Kozjem.

8. Toženo uredništvo, oziroma izdajateljstvo časopisa „Slovenec“ mora solidarno plačati 200 K na korist fonda za napravo Prešernovega spomenika v Ljubljani.

9. Za slučaj, da bi uredništvo in izdajateljstvo „Slovenca“ v določenem času ne prijavilo pod št. 1. navedene izjave, zapade isto še posebej v konvencionalno globo 200 K na korist fonda za Prešernov spomenik.

10. G. Josip Cilenšek, izjavi, da pod navedenimi pogoji jedino le radi tega odstopi od obtožbe, ker noče biti na kvar narodni slogi.

11. Vsa plačila spredaj navedena, razven eventualno stroškov obtožiteljevga zastopnika, ki bi se imeli sodno odmeriti, kakor tudi slednji po sodni odmeri zapadejo plačilno in tožilno v 14 dneh na roke g. dra. Josipa Kušarja v Ljubljani, in sicer glede vseh sopolisanih zastopnikov in interesentov tožene stranke in solidum.

12. Troške svoje trpi obtoženec sam. Dr. Janko Brejo l. r. Dr. Fr. Jankovič l. r. Marko Tomažič l. r. Dr. Evgen Lampel l. r. Iv. Rakovec l. r.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. marca.

— Osebnosti. Župan Hribar odpotoval je za teden dni v Dalmacijo. — Višji geometer v Postojini g. Iv. Ružička je premeščen v Ljubljano, in prevzame vod-

stvo arhiva katastrskih map. Za geometra sta imenovana g. Jakob Berne za Matliko in g. Fran Vydra za Mokronog.

— Malikovanje ali kaj? „Soča“ piše: Poznamo kaplana, ki v pridigi, kadar izreče besede: Njegova Eminenca, Vzvišenost naš kardinal... privzdigne svoje duhovsko pokrivalo na glavi prav tako, kakor takrat, ko izgovarja ime: Jezus Kristus! Ženski poslušalci svet se vsled tega pri obeh imenih pripogne jednako in potrka na prsih. Ali je kardinal že enak Jezusu, ali je tako početje le malikovanje? Bo pač slednje! — Ljudstvo na kolenih, s pripognjenim hrbtom, trkajoče se na prsi, to pač je prizor, ob katerem se čutijo — polubogove! — Tako povišujejo sami sebe. V svetih knjigah pa se neke čita: Kdor se povišuje, bo ponižan! Na tem svetu se povišujejo, kdo va, kako bo za tem pozemske „svetnike“ — on stran groba! —

— Slomškarji in Slomškarice. „Učiteljskemu Tovarišu“ se piše: „So pa že drugačni narodni delavci in delavke naši „Slomškarji in Slomškarice“. — Heil!! (Slovenec št. 44.) Gospod urednik! Te besede so me tako navdušile, da Vam takoj opišem delovanje teh „Slomškarjev“ in „Slomškaric“. Z velikim hruščem in bobnanjem — vabila so se celo poslala v Gorico — se je ustanovila I. podružnica „Slomškovih zvez“ v Idriji. Idrija je znamenito mesto. Sluje po celem svetu. Kot znamenitost je v Idriji to, da se nakopije v Idriji vsako leto prav mnogo živega srebra, da je Idrija domena socialne demokracije, in da imajo tamošnji „Nemci“ svoje kazino. V imeniku kazinskem se pa nahaja tudi ime odbornika I. V. in odbornice J. gg. prve podružnice Slomškovih zvez“. — Da se pa idrijske „Nemce“ še bolj spodbode k uspešnejšemu delovanju, priredili so znani ljubljanski „Los von Rom“-ovci dne 8.—9. grudnia preteklega leta izlet v Idrijo. Ko je o tem prihod izvedel drugi odbornik „Slomškovih“ podružnice „der deutsche Lehrer“ — to ime nosi od tega časa v Idriji — A. Š., pristopil je takoj h kazinski družbi, kot „der dritte im Bunde“. Oh! g. urednik! to Vam je bilo navdušenje oni večer. „Wir Deutsche“ in „Wir Deutsche“ se je glasilo neštetočkrat po kazinski dvorani, ko so si prisegali večno zvestobo. „Los von Rom“-ovci in „Slomškarji“. Ubogi Slomšek! ne, tega nisi zaslužil; pa odpusti jim, vsaj je Tvoje srce znalo odpuščati in moli za nje. In navdušenje je priklopelo šele do vrhunca, ko se je zavrtela po gladkih parketih brhka odbornica J—gg — slučajno je bil patakrat adventin vrhutega še sveto leto — na obrazih pobožnjakov J. V. in A. Š. se je zbralo pravo pravcavo nebeško veselje. Seveda, to je bilo vse v čast božjo! Heil! Heil!! — Odbornica J—gg se je na tem prepotrebem shodu tako navdušila, da je pri ljudskem štetju v popisno polo vpisala kot občevalni jezik onega, ki ga je govoril sam Votan, ko je še polegal po medvedjih kožah — namreč „deutsch“. Heil! Frane! Gosp. urednik! Heil! Vam li zadostuje to? Ne vem če bode s tem zadovoljni? Pa — za danes naj bo, prihodnjič mogoče še kaj, a pričakovati moram, kaj poreče prijatelj „Slovenec“, in kako kazen zaukaže „Oberslomškar“ Frane; po vzgled gre lahko kar na Kitajsko — Walderseeja lahko posnema „glave dol“ ali pa „popkarco“ v trebuh. — Toda pozabil bi bil skoraj še nekaj. Prva „Slomškova“ podružnica šteje baje že 17 pravih in 13 podpornih udov — vsaj tako je bilo brati v „Slovencu“. In li veste, g. urednik, kako se nabira pri tej podružnici ude? Na prav originalen način. V obližju Idrije, tam kjer se prične navzdol iti, deluje na jednorazrednici naša vrla koleginja. G. župnik, kot znan kavalir, vpiše to revo v podružnico — brez njene vednosti — in seveda tudi plača za njo. Ta kavalir je pa tudi izdal parolo, da mora pridobiti — mogoče na enak način — še jednega našega tovariša, čegar ime se večkrat nahaja v drugi Brinarjevi povesti mladinske knjižnice. Heil! Heil! Heil! prijatelja „Slovenec“ in „Slovenski učitelj“. Heil! I. podružnica „Slomškovih zvez“.

— Izpred sodišča. Danes dopoldne je bil pri tukajšnjem okrajnem sodišču znani klerikalni agitator Avgust Erzin obojen na 40 kron globe ali 4 dni zapor, ker je v Hrovatovi gostilni na Ambrožovem trgu razžalljivo govoril o županu Ivanu Hribarju in o občinskem svetniku Josipu Prosenou.

— Sestanek podpirateljev in prijateljev slovenskega gledališča bo 15. t. m. ob 8. uri zvečer v mali dvorani „Narodnega doma“.

— Včerajšnja popoldanska gledališka predstava. Četrtilič se je igral včeraj popoldne „Deseti brat“ in zopet v razprodani, docela zasedeni hiši. Prišlo je tudi najboljšo občinstvo, mnogo inteligence in preprostega naroda z dežele. Videli smo znane rodojube s Štajerskega, Dolenjskega, Notranjskega in Gorenjskega. Tudi to pot se je pokazalo torej največje zanimanje občinstva za „Desetega brata“, ki na svoji privlačni moči vzlic zaporednemu ponavljanju tekom izredno kratke dobe ni izgubil še čisto nič. Zato pa je tem bolj obžalovati, da se je igralo včeraj prav nedeljsko, po domače. Domača igra, ki vživa med občinstvom najširše zanimanje, in ki je na polnili že štirikrat naše gledališče, pač ne zasluži bagateliziranja, kakoršno sta kazala včeraj zlasti zbor in orkester. Na nesrečo je obolel tudi g. Polašek ter sta se njegovi ulogi nadomestili komaj za silo. In tako je 2. dejanje ostalo malone brez učinka. Zbor niti pri 4. predstavi ni znal besedila svoje pesmi, in pevec „ženina“ se je boril celo z napevom. Tolika brezbriznost zasluži pač, da se jo ožigosa. Izmed igralcev pa moramo zopet pohvaliti g. režiserja Dobrovolnega, ki je igral s pristno umetniško, vsmemo ter žel najsplošnejše priznanje. Pohvaliti je tudi g. rež. Verovška, g. Danila, g. Deyla, gđ. Rückovo, gospo Danilovo, g. Perdano, g. Orehka, gđ. Gartnerjevo in g. Nučiča. Vsem tem gre priznanje, da so vzlic apatiji drugih činiteljev vzdržali igro vsaj nekoliko nad nivojem diletantovske predstave. „Deseti brat“ — to se je dokazalo včeraj iznova — se je priljubilo vsem slojem, inteligenci in priprostemu občinstvu, zato pa bo treba, kadar se ponovi, pač mnogo skrbnejšega izvajanja, ako se noče, da se igra — ubije siloma! X.

— Slovensko gledališče. Včeraj zvečer sta se ponovili enodejanska burka „V civilu“ in dvedejanska „Hanice pot v nebesa“. Igralo se je splošno prav dobro. Igrica „V civilu“ je priprosta, a jako zabavna, ter je izzvala mnogo presrečnega smehu. Odlikoval se je v njej zlasti g. Boleska v komični ulogi sluga Frica, a dobri so bili tudi gđ. Rückova, g. Kovačič, g. Deyl in g. Danilo. G. Hauptmanova drama je rafinirana zmes vseh različnih efektov naturalistične, romantične šole. Včinkovala je zategadelj z največjo silo. Halucinacije v smrtnem boju drhteče in trepetajoče Hanice pa so tudi polne poezije. Igralo se je z navdušenjem, ter je v prvi vrsti pohvaliti krasno igro gđ. Rückove, ki je bila vzorna Hanica. V glasu in kretnjah je pogodila prav realistično vso strašno bojazen in zdvojenost nesrečnice, kateri je smrt rešitelj iz strašnih muk. Pokazala se je sinoči umetnico, ter žela za svoje krasno igranje viharno pohvalo. Prav dober je bil g. Dobrovolny, čegar glas je šel poslušalcem do srca. Pohvaliti je končno g. Deyla, gđ. Ogrinčev, gđ. Kataninovo, g. Kovačiča in gospo Danilovo. Tudi ensemble je bil dober. Pevske točke pa niso bile našturane. Vprizoritev zasluži vse priznanje. Intendanca, ki je letos že toliko žrtvovala za kulise, je nabavila tudi za „Hanico“ primerno, jako zanimivo sobo. Med igranja je nastopila gđ. Vopalkova v dveh velikih arijah s spremljevanjem orkestra. Žela je dokaj pohvale. Obširnejšo oceno prinesemo v jutrišnjem listu. X.

— Koncert „Glasbene Matice“, ki se je vršil v soboto večer, je bil nenavadno dobro obiskan. Velika dvorana „Nar. doma“ je bila nabito polna. Ošlo je veliko število gostov z dežele. O posameznih točkah orkestralnega in pevskega koncerta bomo poročali jutri obširneje. Danes le konstatujemo, da so se vse točke po zaslugi g. Hubada izvršile s sijajno eksaktnostjo in z umetniško preciznostjo. Glavne točke so bile nastop gospe Kličke. Nebeske, slavne virtuosinje na harpi, samospevi dr. G. Kreka in adagio g. Lajevica. Dosegle so najlepši uspeh. Tudi zbori so bili krasno izvajani. Občinstvo je bilo s koncertom vsestransko in docela zadovoljno.

— Iz Ribnice se nam piše: Vsed zborovanja družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani dne 28. februarja priredi tukajšnja moška in ženska podružnica dne 24. t. m.

v korist naši zlati družbi veselico s prav zanimivim vsporedom.

— Velik požar v Trstu. V petek se je vnel požar v slobodni luki. Delavci so zavohali duh po ognju, ker pa niso mogli nikjer zapaziti požara, naznanili so takoj ognjegaoni postaji v slobodni luki. Po daljšem iskanju so ognjegasci pogodili, da mora goreti v zalogi trdke Parisi, katera pa je bila zaprta. Vlomili so vrata in jedno okno, na kar so se jeli valiti iz odprtih gosti oblaki dima. Začeli so takoj gasiti, in so v to svrhu porabili vse hidrante v slobodni luki, iz katerih so vodo napeljali po platenih brizgalnih cevih na pogorišče. Ali voda ni imela take moči, da bi brizgala tako na visoko; radi tega so s sireno dali potrebno znamenje, da so takoj zaustavili delo vseh hidrauličnih žrjalov, in so vso moč istih uporabili za brizganje vode. Od takrat so se zlivali celi potoki vode na gorečo maso. Ogenj se je bil vnel v kupu 500 bal jut. Škoda, ki jo je vsled požara trdela trdka Parisi, znaša kakih 60.000 kron.

— Krava v drugem nadstropju. V Trstu se je neka krava, katero so vodili v klavnico, strgala iz rok moža, ki jo je vodil ter je po stopnicah neke hiše pri sv. Jakobu zbežala v drugo nadstropje, kjer je povzročila precejšnjo škodo s tem, da je pobila nekaj šip in polomila druge stvari, ki so jej bile na poti. V drugem nadstropju je bilo pred vratmi stanovanja nekaj otrok in lahko bi se bila zgodila velika nesreča, da jih ni mati hitro spravila v kuhinjo in zaprla vrata. Po velikem trudu se je posrečilo dvema možema, ki sta stekla v drugo nadstropje, spraviti besno kravo zopet na plano.

— Koperski signori v proslavo spomina kralja Umberta. Kakor znano, je bil občinski zastop v Kopru dne 10. avgusta t. l. sklenil, da podeli iz mestne blagajne 2000 kron v počestitev spomina „Umberta I. kralja Italije“. Namestništvo v Trstu pa je razveljavilo ta sklep, mené: da je občinski zastop prekoračil svoj delokrog; da smrt kralja Umberta ni v nikaki zvezi z interesi mesta koperskega, ter da je zgornji zaključek smatrati za manifestacijo, ki se mora protiviti patriotičnemu čutstvu prebivalcev one občine. A, sedaj umejemo g. Malfattija, ki je trdil, da vlada preganja Italijane.

— Porotne obravnave. Tudi v petek in soboto vršili sta se pri tukajšnjem deželnem sodišču po dve obravnavi. V petek sedel je pri prvi obravnavi na zatožni klopi 19letni delavec Janez Konc iz Kranja, katerega je državno pravdnštvo obtožilo hudodelstva uboja. Obtožene, po ljudskem glasu slabo opisana oseba, šel je 4. februarja letos s tovarišem Likozarjem nekoliko pijan proti Klanču. Gredeč mimo Roznarjeve hiše ukala sta ter zabavljivo klicala „auf!“ Jože Škofic, ki je prenočeval v tej hiši in na katerega so se Klanški fantje zaradi nekega likofa jezili, domneval je, da se izzivajo tiče njega; vstal je ter šel na cesto gledat, kaj je. Komaj pa je prišel na cesto, sunil ga je Konc z nožem v prsa; zgrudil se je, ter vsled krvavitve kmalu umrl. Koncu pa je I. Vencelj, ki je tudi pritekel iz hiše, s polenom izbil nož iz roke. Konc dejanje sicer priznava, vendar trdi, da se je branil Škofičevega napada. Porotniki so vprašanje glede uboja z 9 glasovi proti 3 potrdili, vsled česar je sodišče Konca obsodilo na 3 leta in 6 mesecev težke ječe, poostrene mesečno s postom ter trdim ležiščem v temni celici dne 4. februarja vsakega kazenskega leta.

— Pri drugi obravnavi bila je 61 let stara posestnica Ivana Repe iz Hraš pri Radovljici obtožena hudodelstva goljufige, ker je tekom zadnjih šest let Katarini Hrovat z lažnjivimi navedbami, da za posestnika Josipa Vovka posreduje posojila, izvalila 1100 gld. Bila je obsojena na tri mesece ječe. — V soboto dopoldne se je vršila obravnavi proti 21 let staremu posestnikovu sinu Franu Kobalu iz Podkrajja, katerega je državno pravdnštvo tožilo radi hudodelstva uboja, ker je Štefana Rupnika s posodo za žvepljenje udaril po glavi ter mu razbil čelno kost, tako da je Rupnik baje vsled tega umrl. Ker pa ni brez dvomno dognano, je li je bila res ta poškodba neposredni vzrok Rupnikove smrti, zanikali so porotniki vprašanje glede uboja, valed česar je bil Kobal od obtožbe oproščen. — O tiskovni pravdi proti uredništvu „Slovenca“ poročamo na drugem mestu.

— Židovska revolucija v kavarni „pri Slonu“. Velika nevarnost je pretela včeraj Ljubljani. V „Slonovi“ kavarni so se bili vzdignili prepelčarji in grozili so, da zapuste kavarno in mesto. Treba je bilo diplomatičnega posredovanja, da se je izseljenje židov preprečilo. Kaj pa je povzročilo židovski punt? Pripoveduje se nam, da je neki žid zahteval od markerja „Neues Wiener Tagblatt“, a marker mu je prinesel kar dve številki židom sovražnega lista „Deutsches Volksblatt“. Žid je ves razdražen dejal, da je ta list le za neko drugo porabo, da pa, če bi ga on bral in bi se v posteljo vlegel, da bi ven padel in si vrat zlomil. Hudo mušni marker je menda žida hotel podražiti, in mu je prinesel še več števil „Deutsches Volksblatt“, in je neki tudi židu rekel, ko je ta zabavljaj, „das Knack sollen's ihnen brechen“. To je vzdignilo vse žide. Vpili so, da zapuste takoj kavarno in svoje prenočišče v hotelu, če se jim ne da zadoščenje. Okoli 25 židov je vdrlo v restavracijo, ker so mislili, da je restavrater za vse v hotelu odgovoren. Restavrater je žide po krščanski miril in tolažil, ali vse ni nič pomagalo. Izvolili so deputacijo, ki je šla k lastnici hotela in kavarne in zahtevala, da se marker, ki je žide razžalil, takoj odpusti in odstrani iz kavarne. Židje so menda dosegli svoj namen, ker marker je bil baje danes že odpuščen iz službe. Marker pripoveduje, da on ni razžalil žida, pač pa da se je žid nedostojno izrazil o listu „Deutsches Volksblatt“, tudi pravi marker, da ni rekel, naj si žid zlomi vrat. Radovedni smo, kaj porečejo krščanski gostje „Slonove“ kavarne. Lastnica kavarne je židom vse koncedirala, kar so od nje zahtevali; prav bi bilo, da jim sedaj še napravi poseben oddelek, kjer se bodo zbirali, in jim naroči pristnega židovskega markerja, ki bode le njim stregel.

— Suknje ni hotel zastaviti. Brivski pomočnik A. M. in slikarski pomočnik A. P. sta bila včeraj ves drobiž zapila. Naposled je hotel A. M., da zastavi A. P. svojo suknjo, da bosta še lahko naprej pijančevala. A. P. ni hotel tega storiti in zato ga je A. M. pretepel, ta pa ga je pozneje pričakal pri vratih pred hišo, kjer stanuje in ga lopnil po nosu, da se mu je kar kri vlila.

— Izgubil je neki železniški uslužbenec na Dunajski cesti denarnico, v kateri sta bila dva desetaka. — Na Mestnem trgu je izgubil neki dijak zlato kravatno iglo z rujavim kamnom. — Na poti od „Tonhalle“ skozi „Zvezdo“, po Šelenburgovih ulicah do kavarne „Evropa“ je izgubila včeraj neka gospodična zlato žensko uro, vredno 120 K. — Na isti poti je izgubila neka druga gospodična istotako svojo zlato uro, vredno 60 kron.

— Suknje je zastavil, pa ne ve kje neki kmet v neki ljubljanski gostilni, ko mu je bil pošel cvenk za pijačo. Nalezal se ga je bil tako, da sedaj ne ve, kje je zastavil suknjo.

— Tatvina. Hišnemu posestniku F. R. je ukradel neznan tat iz omare v stanovanju nekaj obleke, ki pa ni imela posebne vrednosti.

— Po stopnjicah pred frančiškansko cerkvijo je padel vznak včeraj popoldne neki pijan delavec, ki je hotel iti v cerkev. Pobil se ni. Pijanec ima srečo.

— Najdena je bila včeraj zvečer Zvezdi zlata damska ura z verižico. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi pri Mariji Goličič, na Dolenjski cesti št. 8. po 6. uri zvečer.

* Kako je nastal red hlačne podveze. Lord Roberts je dobil za svoja južnoafričanska junaštva najvišji angleški red, in kralj Edvard je podelil isti red svoji ženi, novi kraljici Aleksandri. Zato se zanima časopisje sedaj bolj za postanek tega najvišjega reda — hlačne podveze. Poroča se, da je l. 1350 na novo leto pozval tedanji kralj Edvard III. vse viteze in plemiče iz vse Evrope, naj se zbere v Windsorju na tekmovalno borbo. Darila so bila velika. In res so prišli vitezi in plemiči iz vseh evropskih krajev na to borbo. 20. aprila 1350. pa se je vršila slavnostna gostija. Okrogla miza, za katero so sedeli gostje, je imela 210 čevljev v premeru. Po gostiji pa je bil sijajen ples. Kralj sam ga je hotel otvoriti s krasno grofico Salisbury. Ko jo je hotel odvesti na plesišče, pa je kralj zapazil, da je odpadla lepi grofici avilena nogavična podveza. Da bi ga nihče ne prehitel, se je kralj hitro sklonil in pobral podvezo. V naglici pa je prijel za rob grofične toalete ter tako dvignil

grofično krilo prav visoko... Splošna zadrega in smejanje! Kralj pa je izgovoril poslej splošno rabljeni stavek: „Honni soit qui mal y pense“ (Sram ga bodi, kdor misli kaj slabega!) In kralj je dvignil nogavično podvezo ter rekel: „Ta podveza postane najčastnejši znak, da se bode čutil najponosnejši izmed vas srečnega, ako ga bo smel nositi!“ Red hlačne ali nogavične podveze je v istini postal najčastnejši in največji red na Angleškem.

* Abu Nowās je bil velik pesnik na dvoru Harun Rašidovem. Ni pa bil samo na tajnem obožavatelj lepih žensk, ni si samo pri zaprtih durih privoščil prepovedane kapljice, kakor mnogo njegovih „po-božnih“ sovrstnikov, ampak v verzih, ki pečih od radosti, je z brezobzirno odkritostjo razkrival svoje srce ter opeval lju-bezen in vino. Seva, da so mu to hudo zamerili tedanji klerikalci, ki so ga očrnil pri Harun Rašidu. Moral je bežati. Umrl je v siromaštvu. Črtila ga je pa nabujkana masa tako, da ga, ko je (l. 815.) umrl, nikdo ni spremil k večnemu počitku. — Slučaj pa je hotel, da je istega dne „poklical Bog k sebi“ pravovernega učenjaka. Vse ga je spoštovalo, a njegov spreved je bil velikanski. Ko so pa njegovi pogrebci zapazili od daleč nosilce s smrtnimi ostanki Nowāsa, jeli so se sramovati, da bi se dika stoletja, njihov največji pesnik na tak način pokopal in — priključili so se mu. Tako je imel pesnik lep spreved. — Tako zatrjujejo arabski viri. Neverjetno! ko je vendar znano, da tedaj se niso širili misijonarji humanitete med Turki po Mesopotaniji!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 11. marca. Minister Rezek je včeraj v važni politični zadevi od-potoval v Prago, kjer ostane do srede.

Praga 11. marca. Včeraj so se vršili prvi shodi, na katerih se je začela napovedana vojna proti mlado-češki stranki radi opustitve obstrukcije. Na tukajšnjem shodu je Klofač napadal mladočeške poslance na najsuro-vejši način in jih celo dolžil, da so podkupljeni.

Beligrad 11. marca. Srbsko urad-ništvo je podpisalo 700.000 dinarjev za spomenik razkralju Milanu.

Carigrad 11. marca. Ruski po-slanik Zinovjev je bil zopet v avdienci pri sultanu. Ta je izrekel sultanu za-hvalo za postopanje Turčije glede ma-cedonskega gibanja ter je izrazil svoje zadovoljstvo, da so velesile ohranile status quo na Kreti.

Madrid 11. marca. Tu so bili minolo noč veliki izgredi, in sicer radi užitnine. Množica je užitninske uradnike napadla s kamni in so bili štirje urad-niki nevarno ranjeni. Tudi so izgre-dniki užgali deset pazniških hišic, in je šele vojaštvo zamogo narediti red.

Odprto pismo*)

gospodu Andrettu, izdelovalcu salam tu.

Dasi Vas do včeraj večer nisem po-znal ter Vam nisem nikdar storil nič žalega, obregnil ste se ob me že dvakrat na tako izzivajoč način, da Vas moram javno svariti pred ponavljanjem takega, več ko čudnega dokumentiranja svoje kulture. Sporocam Vam torej, da si ne bom dal jemati pravice, govoriti v deželnem gle-dališču slovensko in da si prepovedujem izzivati me na ulici. Odločno zahtevam, da me kot neznanca poslej puščate v miru, kakor Vas puščam jaz, sicer si poiščem varstva pred Vašim izzivanjem pri sodišču. Kot slovenski igralec govorim in bom govoril vedno in povsod slovenski ali češki in naj li je to kakemu ljubljanskemu Wolfovu prav ali ne.

Ljubljana, dne 11. marca 1901.

Adolf Dobrovolny
režiser slovenske drame.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo od-govorno le toliko, kolikor določa zakon.

Pozor!

Danes, v ponedeljek, 11. marca t. l., ob pol devetih zvečer sestanek v „Narodnem domu“. Lokal — druga soba na desni strani.

„Henneberg-svila“

— le pristna, ako se naroča naravnost pri meni —
za bluze in obleke v črni, beli ali pisani barvi, od
65 kr. do 14 gld. 65 kr. meter. Vsakomur franko
in s plačano carino dostavljena na dom. Vzorci
se dopošilajo takoj. Dvojna poština v Švico.

G. Henneberg (100-4)
Seiden-Fabrikant (k. u. k. Hofl.), Zürich.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 83. Dr. pr. 1102.

V torek, dne 12. marca 1901.

Na korist primadoni „Dramatičnega društva“
gdč. Amaliji Carnerli.
Kot gost nastopi gdč. Mar. Vopalkova iz
Prage.

Prvikrat v sezoni:

Ples v maskah. (Un ballo in maschera.)

Velika opera v petih dejanjih. Spisal J. M. Piave,
poslovenil A. F., uglašil Gius. Verdi. Kapelnik
g. Hil. Benisek. Režiser g. J. Noll.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7³⁰ uri. — Konec po 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo v četrtek, 14. marca t. l.
Drugičrat v sezoni Verdieva opera „Ples v maskah“

Meteorologično poročilo.

Marec	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokri- na v 24 urah
9.	8. zvečer	738.5	1.8	sr. szahod	oblačno	30 mm.
10.	7. zjutraj 2. popol.	739.4 738.6	1.3 1.2	sr. ssvzh. sl. sever	oblačno sneg	30 mm.
11.	9. zvečer	737.0	2.0	sr. sever	oblačno	68 mm.
12.	7. zjutraj 2. popol.	730.8 729.5	2.3 3.5	sr. jug sl. szahod	megla dež	68 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 24°
E 15°, normale: 25° in 27°.

Dunajska borza

Skupni državni dolg v notah	98.70
Skupni državni dolg v srebru	98.65
Avstrijska zlata renta	118.25
Avstrijska krona renta 4%	98.30
Ogrska zlata renta 4%	118.20
Ogrska krona renta 4%	93.60
Avstro-ogrsko bančne delnice	167.50
Kreditne delnice	691.25
London vista	240.30
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.40
20 mark	23.49
20 frankov	19.09
Italijanski bankovci	90.50
C. kr. cekini	11.32

Zahvala.

Podpisana izrekam v svojem in v
imenu svojega sina in tasta tem potom
vsem sorodnikom, prijateljem in znancom
najtoplejšo zahvalo za mnogobrojno so-
čutje in sožalje o priliki bolezni in smrti
našega iskreno ljubljene soproga, očeta
in sina, gospoda

Antona Avseca

trgovca in posestnika v Igovasi

katerega truplo smo dne 7. marca iz-
ročili materi zemlji. Posebno zahvalo
izrekam sorodnikom za darovane vence,
prečastiti duhovščini, p. n. gospodom
uradnikom in učiteljem, prostovolni po-
žarni brambi starotški, gospodom pev-
cem in vsem, ki so blagemu pokojniku
izkazali zadnjo čast, ter ga spremili k
večnemu počitku.

V Igovasi, dne 7. marca 1901.

(523) Žalujoča soproga
Alojzija Avsec.

Oklic.

Prostovoljno se prodajajo h graščini Klevišce pri Polšniku spadajoča
poslopja in zemljišča, ležeča ob vožni cesti od postaje Sava proti Polšniku na solnčni
strani v zatišju.

Njive, travniki, vrti, vinogradi in pašniki merijo blizu 80 oral, gozdovje okoli
120 oral. Graščina s 6 prostornimi sobami v I. nadstropju itd. ter gospodarska
poslopja so v najboljšem stanju.

Prodaja se skupno ali pa na dele — po dogovoru.

Skupna vrednost znaša 15.000 gld.

Natančnejša pojasnila daje

Dr. Janko Jamšek,
advokat v Litiji.

(525-2)

Poštna hranilnica ček štev. 849.086.

Telefon štev. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(40-10)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Singer Co. šivalni stroji, deln. družba v Ljubljani

poprej firma G. Neidlinger

Sv. Petra cesta št. 6

si usoja p. n. občinstvu najljubše naznanjati, da je odprla v svoji zalogi v Ljubljani, Sv. Petra
cesta št. 6, **mehanično delavnico za poprave**, v kateri se
bodo vse v stroko šivalnih strojev spadajoče poprave izvrševale najskrbneje in najtočneje.

Z velespoštovanjem

(528)

Singer Co. šivalni stroji, deln. družba, poprej firma G. Neidlinger,

Zahvala.

Za neštete dobrotne čine ob dolgo-
trajni bolezni in mnoge tolažilne dokaze
blagega sočutja, za lepe vence, ter mno-
gobrojno častno spremstvo k zadnjemu
počitku nepozabne matere izrekam tem
potom vsem najiskrenejšo zahvalo.

Radeče, dne 9. marca 1901.

Anton Rosina

(531) c. kr. okrajni sodnik.

Izurjenega stenografa

sprejme takoj pod zelo ugodnimi
pogoji odvetniška pisarna v
Ljubljani.

Ponudbe sprejema upravništvo „Slov.
Naroda“.

(529-1)

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. februarja 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee,
Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc; čez Am-
stetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni
vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzens-
feste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Ino-
most; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopoludne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
4. uri 6 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solno-
grad, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc,
Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc,
Budejevic, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vare,
Karlove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. —
Ob 10. uri po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Fran-
zensfeste. — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7.
uri 17 m zjutraj osebni vlak v Novo mesto, Straža-
Toplice, Kočevje. — Ob 1. uri 5 m popoldne osebni
vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob
6. uri 55 m zvečer osebni vlak v Novo mesto, Kočevje.
— Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob
3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Am-
stetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Sol-
nograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca,
Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 12 m zjutraj
osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopolu-
dne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Sol-
nograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bre-
gencia, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4.
uri 38 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna,
Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla,
— Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja,
Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz No-
vega mesta in Kočevja. Ob 8. uri in 44 m zjutraj
osebni vlak iz Novega mesta in Kočevja. — Ob 2.
uri 32 m popoldne osebni vlak iz Straže-Toplice,
Novega mesta in Kočevja. — Ob 8. uri 48 m zvečer
osebni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja.
— Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani
vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popo-
ludne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano
drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m
zvečer, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m
zjutraj.

Kulmbaško sladno pivo

daje moč in redi telo.

Dobava v steklenicah (pastirizovane) od tvrdke

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice.

Istotam: (12-57)

Glavna zaloga J. Klauer-jevega pristnega
likerja **Triglava** iz planinskih zelišč,

Šivalne stroje

priznana najboljšega izdelka
za rodbine in obrtnike

priporoča

IVAN JAK

zaloga šivalnih strojev

Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

Ako se zahteve, pošljem cenike brezplačno in
poštne prosto. (2075-23)

Dr. Friderika Lengiel-a Brezov balzam.

Že sam rastlinski
sok, kateri teče iz breze,
ako se navrtja njeno
debelo, je od pamtveka
znan kot najizvrstnejše
lepotilo; ako se pa ta
sok, po predpisu izu-
mitelja pripravi kemič-
nim potem kot balzam,
zadobi pa čudovit uč-
nek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali
drugi deli polti ločijo se že drugi dan ne-
znatne luske od polti, ki postane vsled
tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale
gube in kozarce pike ter mu daje mladostno
barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in
čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost,
ogerce, nosno rudečico, zajedce in druge ne-
snažnosti na polti. — Cena vrču z navodom
vred gld. 1.50. (112-5)

Dr. Friderika Lengiel-a
BENZOE-MILO

Najmilejše in najdobrodejše milo, za
kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.
Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja
lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna
naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Anton Schuster

Ljubljana, Špitalske ulice
šteo, 7

priporoča se za nakup

**spomladanskega in
letnega blaga**

po najnižji ceni.

Velika izber
oršnih jopic in
ovratnikov

za gospe in deklice.

Vzorci na zahtevanje poštne
prosti. (530-1)

Brady-jeve kapljice za želodec

(prej
C. Brady) Marijalske kapljice za želodec)
prirejene v lekarni „pri ogerskem kralju“
Karlja Brady-ja na Dunaji, I., Fleisch-
markt 1.

v obče izkušeno in poznato zdravilo, ki
oživlja in okrepuje želodec, če je pre-
bava motena, in spleh pri želodčnih bo-
lečinah.

Cena steklenici 40 novč.
Dvojna steklenica . . . 70 „

Usojam se opozarjati še jedenkrat, da se
moje kapljice za želodec čestokrat ponarejajo.
Pazi naj se torej pri kupovanju na gorenjo
varstveno znamko s podpisom C. Brady, in
naj se zavrne vse kot nepristne, ako nimajo
te znamke in podpisa C. Brady.

Kapljice za želodec lekarnarja
C. Brady-ja
(prej Marijalske kapljice za želodec)
so shranjene v rudečih nagubanih škatljah in
imajo podobo sv. Matere Božje Marijalske
(kot varstveno znamko). Pod to znamko mora
biti podpis C. Brady.

Deli so navedeni. (1739-18)

Kapljice za želodec se pristne dobivajo
v vseh lekarnah.

Največja

življenjsko-zavarovalna družba

na svetu

je „**The Mutual**“

v New-Yorku.

Ustanovljena 1842.

Čisto vzajemna.

Skupno premoženje dne 1. januarja 1. 1900:

K 1489 $\frac{6}{10}$ milijonov.

Čisti dohodek na korist zavarovancev 1. 1899:

K 38,158.423.

Popolni jamčujoči kapital za zavarovanja, ki se skle-
pajo v Avstriji, leži pri c. kr. ministerijalnem plačilnem
uradu na Dunaji. (454-9)

Glavna agentura za Kranjsko:

Brata Pollak v Ljubljani.

Lastnina in tisk »Národne tiskarne«.